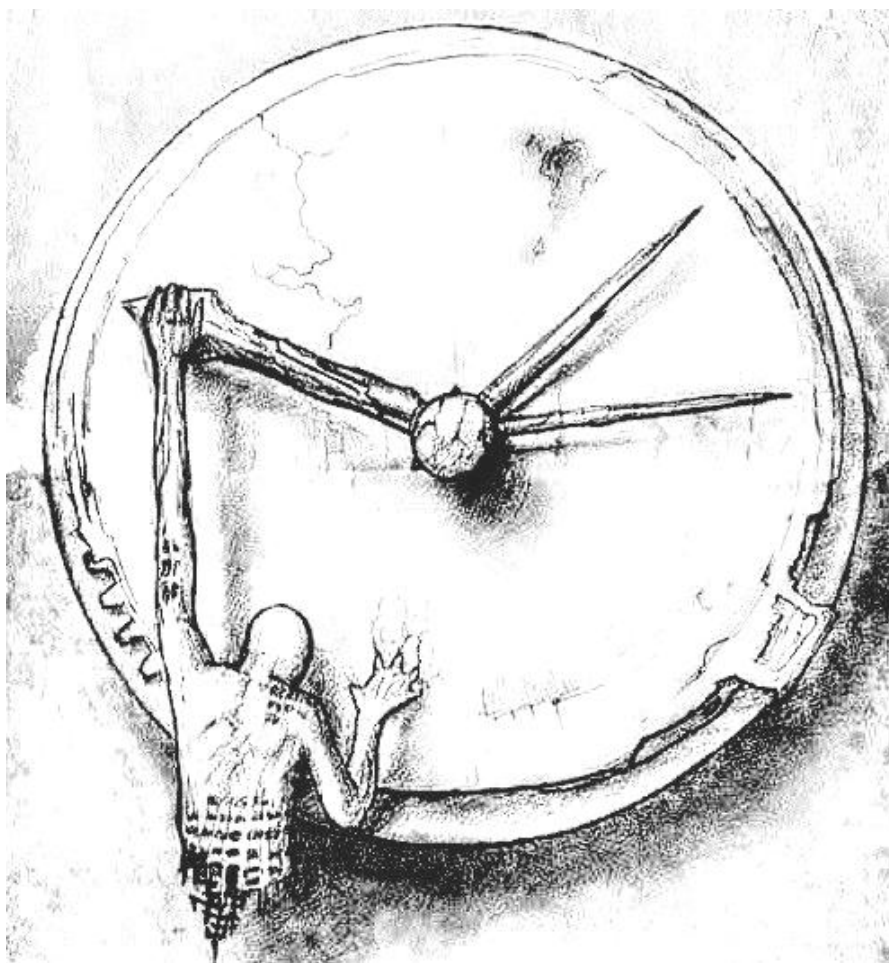

HỒ ĐÌNH NGHIÊM

THÁNG NĂM MƠ MÒNG

Nhiều người nhắc, mới đó mà đã bốn mươi hai năm! Chỉ chép miệng vậy thôi nhưng nghi hoặc đong đầy giữa thất điên hồi tưởng. Sao hồ nghi vậy? Không thấy “nó” trôi nhanh ư! Chẳng nghe Bùi Giáng than ư?:

“Năm đi tháng lại bù trừ
Ngày đi vĩnh viễn anh ừ cho anh...”

Thoăn thoát. Vụt bay. Xuân Diệu từng bày tỏ:

“Cái bay không đợi cái trôi
Cái tôi phút ấy sang tôi phút này”.

Thời gian bay chứ không là thời gian trôi. Chỉ một chớp mắt, chỉ trong một phút. Sát na có dài không? Hãy cảm bốn câu ngưng đọng của Hàn Mặc Tử:

“Thơ chưa ra khỏi bút
Giọt mực đã rụng rời
Lòng tôi chưa kịp nói
Giấy đã toát mồ hôi”.

Nói về chân đi của tháng ngày, Nguyễn Công Trứ dí dỏm:

“Ngũ thập niên tiền nhị thập tam” (năm mươi năm trước ta hai mươi ba tuổi).

Bốn mươi hai năm trước, tôi mấy tuổi? Hãy cho tôi giả bộ quên đi phiền não việc đếm số. Cho tôi đọc thầm mấy câu Kiều của Nguyễn Du:

“Những là phiền muộn đêm ngày
Xuân thu biết đã đổi thay mấy lần”

.....

“Tưởng bây giờ là bao giờ
Rõ ràng mờ mắt còn ngờ chiêm bao!”

Anh Tư rồi cũng nặng nề đi qua, phải chặt vật để tìm gặp chị Năm. Anh Tư tiếng là mở ra mùa Xuân, nhưng phải đứng là chị Năm mới quyền uy dội sức sống xuống mùa màng xanh nõn nà của Xuân. Bùi Giáng rầy la:

“Thưa rằng nói nữa là sai
Mùa Xuân đang đợi chân ai bước vào”.
Trong những bàn chân, tôi yêu Mùa Xuân Xanh của Nguyễn Bính:

“Mùa Xuân là cả một mùa xanh
Giời ở trên cao, lá ở cành
Lúa ở đồng tôi và lúa ở
Đồng nàng và lúa ở đồng quanh.

Cỏ nằm trên mộ đợi thanh minh
Tôi đợi người yêu đến tự tình
Khởi lũy tre làng tôi nhận thấy
Bắt đầu là cái thất lạng xanh”.

Ồi chao một bức tranh đẹp! Đẹp bởi thanh bình, đẹp do cảnh sắc. Cảm được cả bầu khí quyền thơm ngát mà nhà thơ dựng nên. Anh ngó ra xa, không thể nhầm lẫn được, em đang đến gần, cái thất lạng xanh có một không hai.

Để ca ngợi em, Chế Lan Viên viết Tình Ca Ban Mai:

“Em đi như chiều đi
Gọi chim vườn bay hết
Em về tựa mai về
Rừng non xanh lộc biếc”.

Và cũng buồn theo Tình Sầu của Huyền Kiêu:

“Xuân hồng có chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi hoa ngát cài đầu
Đi hái phù dung trong nội.

Hè đỏ có chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi khăn thắm quàng đầu
Đi giặt tơ vàng trong suối.

Thu biếc có chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi khăn trắng ngang đầu
Đi hát tình sầu trong núi.

Đông xám có chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi hoa phủ đầy đầu
Đã ngủ trong hầm mộ lạnh”.

William Shakespeare tả nhân vật Juliet chưa chắc đã sầu mộng bằng. Và Trần Huyền Trân bỏ công làm một cơn mưa dội xuống, mưa là lệ của mây:

“Mưa bay trắng lá rau tần
Thuyền ai bốc khói xa dần bến mưa
Có người về khép song thưa
Để rêu ngổ trúc tương tư lá vàng”.

Xa vắng thì tương tư, khép cửa là quay lưng. Trình tự cứ lần theo từ hồi này sang tiếc kia, xa vắng đọng lại một chữ buồn. Tháng Tư buồn vừa đi, tháng Năm ắt vui buồn hiện về. Nhân vật Tào Tháo trong Tam Quốc Diễn Nghĩa nói ra một câu được sử sách ghi lại: “Ta nhẹ nhàng đi cũng như nhẹ nhàng khi đến, ta vẫy tay chào không một chút vấn vương”. Rõ là Tào Tháo! Rõ là xằng bậy. Kẻ bị hậu thế mang ra cợt giễu: “Đời ta chỉ chí thú có mỗi việc là rượt đuổi thằng Lưu Bị, vậy mà giờ này chúng sinh mắc phải chứng đau bụng lại cứ đổ thừa lỗi lầm lên tên tuổi ta!”

Xin chị hãy vắn vương, xin anh hãy vương vấn để cùng tôi mềm lòng trầm lắng ngắm xuống những nước chảy dưới chân cầu bao bèo giạt hoa trôi. Gom dần vật vào lời Phạm Công Thiện:

“Mười năm qua gió thổi đời tây
Tôi long đong theo bóng chim gầy
Một sớm em về ru giấc ngủ
Bông trời bay trắng cả rừng cây

Gió thổi đời tây hay đời đông
Hiu hắt quê hương bến cỏ hồng
Trong mơ em vẫn còn bên cửa
Tôi đứng bên đời mây trở bông

Gió thổi đời thu qua đời thông
Mùa hạ ly hương nước ngược dòng
Tôi đau trong tiếng gà xơ xác
Một sớm bông hồng nở cửa đông”.

Hãy nghe “Thấm Thoát Đời Ta”, lời tự tình của Tô Thùy Yên:

“Ngóng quanh quất nghe vang quạnh quẽ
Thấy trăng sáng quá, ngủ không đành
Những mong có người thức chuyện vẫn
Mai chia tay, mang theo phần trắng”.

Đó là “vàng trắng ai xẻ làm đôi”. Mất dạng phương này nhưng dẫn lối phương kia. Trăng trên mặt ngọc em, trăng sáng trong lòng mẹ. Màu trắng lung linh của Bùi Giáng:

“Đường vui con bước hao mòn
Trăng thân mẫu rộng bóng tròn xuống vai”.

Hãy thức cùng tôi. Hãy chuyện trò cùng nhau. Hãy làm một vàng trắng. Hãy là một bài thơ chưa đặt xong dấu chấm, bởi quê hương hoài huyễn là một dặm ngàn mãi cách chia. Và “Khóc”, theo cách của Nguyễn Đức Sơn:

“Nửa đêm tán gẫu chưa tàn
Bạn bè đực cái quanh bàn muốn xiêu
Khen chê ta nói càng nhiều
Ngàn năm xa mãi một điều trọng tâm
Ta về dưới bóng trăng cầm
Lắng nghe cỏ khóc âm thầm trong ta”.

Thăm các anh chị âm thầm ở tháng Năm, tháng có mùa Xuân đang đợi chân ai bước vào... Hãy vui như hoa lá đang đâm chồi cựa mình. Hãy mở rộng lòng, bỏ

mặc thời gian trôi ngoài cửa. Và mơ mộng như kiểu nhà văn Nhật, Haruki Murakami: "I dream. Sometimes I think that's the only right thing to do".

Chỉ ngần ấy, một công việc chính đáng. Trong mơ em bỏ ra ngoài cửa, đứng cùng tôi chim vang hát ca.

Hồ Đình Nghiêm